

გადაწყვეტილება

2023 წლის 4 მაისის №01/1478 საჩივრის საფუძველზე მოკვლევის დაწყებაზე უარის თქმის შესახებ

1. პროცედურული და ფაქტობრივი გარემოებები

1.1 მომჩივანის პოზიცია

2023 წლის 1 მაისს საქართველოს კონკურენციის ეროვნულ სააგენტოში (შემდგომში - „სააგენტო“) წარმოდგენილ იქნა შპს „ყაზბეგი 1881“-ის (ს/კ: 202191699) განცხადება (რეგ. №01/1417), რომელიც შეეხებოდა შპს „საქართველოს დისტრიბუცია და ლოგისტიკას“ (ს/ნ: 205116088) მხრიდან სავარაუდო არაკეთილსინდისიერი კონკურენციის განხორციელების საკითხს.

ზემოაღნიშნულ განცხადებაზე საპასუხოდ, სააგენტოს 2023 წლის 3 მაისის №02/1204 წერილით განმცხადებელს ეცნობა, რომ სააგენტოს თავმჯდომარის 2020 წლის 23 ოქტომბრის №38 ბრძანებით დამტკიცებული „საჩივრის ფორმა, მისი წარდგენის წესი და საჩივრის დასაშვებობასთან დაკავშირებული პროცედურები და ვადები“ ითვალისწინებს საჩივრის ფორმას და სააგენტოში კანონდარღვევის თაობაზე ინფორმაცია მომჩივანი ეკონომიკური აგენტის მიერ წარმოდგენილი უნდა იქნეს მხოლოდ ამ ფორმით.

2023 წლის 4 მაისს სააგენტოში წარმოდგენილ იქნა შპს „ყაზბეგი 1881“-ის (ს/კ: 202191699) მიერ კანონმდებლობით დადგენილი ფორმით შევსებული საჩივარი (რეგ. №01/1478), მოპასუხეების - შპს „საქართველოს დისტრიბუცია და ლოგისტიკას“ (ს/კ 205116088) და შპს „გლობალ ბიერ ჯორჯიას“ (ს/კ 406135640) მიერ „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის (შემდგომში - „კანონი“) 11³ მუხლის (ეკონომიკური აგენტების არაკეთილსინდისიერი ქმედებების აკრძალვა) შესაძლო დარღვევის თაობაზე.

საჩივარში აღნიშნულია, რომ მომჩივანს და მოპასუხეებს შორის დადებული იყო ნასყიდობისა და მარკეტინგული მომსახურების გენერალური ხელშეკრულება, რომელიც შეეხებოდა მის საკუთრებაში არსებულ შემდეგ ობიექტებზე: ქ. თბილისში, უზნაძის #68ა-ში და ქ. რუსთავში, მშვიდობის ქუჩის მიმდებარედ ლუდის შესყიდვას და რეალიზაციას. კერძოდ, მომჩივანი ყიდულობდა შპს „გლობალ ბიერ ჯორჯიას“ მიერ წარმოებულ ლუდს, რომლის უშუალო მიწოდებას (დისტრიბუციას) სარეალიზაციო ობიექტებზე ახდენდა შპს „საქართველოს დისტრიბუცია და ლოგისტიკა“.

მომჩივანი აღნიშნავს, რომ ხელშეკრულების ვადის ამოწურვის გამო მხარეებს შორის შეწყდა სახელშეკრულებო ურთიერთობები, რომლის შემდგომაც მომჩივანის მოსაზრებით,

მოპასუხეებმა მიმართეს კონკურენციის არაკეთილსინდისიერ მეთოდს. კერძოდ იცოდნენ, რომ მისი ობიექტი მათთან ხელშეკრულების შეწყვეტის შემდეგ კვლავ ლუდის რეალიზაციას გააგრძელებდა, ობიექტის წინ შეთანხმებულად გააკრეს უზარმაზარი სარეკლამო ბანერი წარწერით: “აქ ყაზბეგის ლუდი აღარ იყიდება”. აღსანიშნავია, რომ ბანერზე გამოსახული წარწერიდან უფრო დიდი ასოებით გამოსახულია სიტყვები “აღარ იყიდება”. აღნიშნული სარეკლამო ბანერის განთავსების შემდეგ მომჩივანის განმარტებით, მათ უკავშირდებიან გზად ჩამვლელი მომხმარებლები და კითხულობენ, თუ რატომ დაიკეტა ობიექტი, მაშინ, როდესაც შპს “ყაზბეგი 1881” კვლავ აგრძელებს ლუდის რეალიზაციას უკვე სხვა მომწოდებლისგან შეძენილი ლუდით.

მომჩივანი დამატებით განმარტავს, რომ იგი ლუდის რეალიზაციას აწარმოებს ჯერ კიდევ კომპანიის დაფუძნების დღიდან და ობიექტი ცნობილია სანაპიროზე ჩამოსხმული ყაზბეგის ლუდის სახელწოდებით.

მომჩივანის პოზიციით, ერთი მხრივ, აღნიშნულ სარეკლამო ბანერს შეცდომაში შეჰყავს მომხმარებლები, რადგან რეკლამა აღიქმება იმგვარად, რომ თითქოს ობიექტზე ლუდი საერთოდ აღარ იყიდება, ხოლო, მეორე მხრივ, აღნიშნული ფაქტი, ძალიან დიდ ფინანსურ გავლენას იქონიებს მომჩივანის შემოსავლებზე, ვინაიდან დაკარგავს როგორც ძველ ლოიალურ მომხმარებელს, აგრეთვე ნებისმიერ გამვლელ პოტენციურ მომხმარებელსაც, რომელსაც ბანერზე განთავსებული ინფორმაციით შეექმნება წარმოდგენა, რომ ობიექტზე ლუდი აღარ იყიდება.

ამდენად, მომჩივანის შეფასებით, ადგილი აქვს მოპასუხეების მხრიდან არაკეთილსინდისიერ ქმედებებს, რაც გამოიხატება კომუნიკაციის ნებისმიერი საშუალების გამოყენებით (მათ შორის, არასათანადო, არაკეთილსინდისიერი, არასარწმუნო ან აშკარად ყალბი რეკლამის მეშვეობით) საქონლის თაობაზე ისეთი ინფორმაციის გადაცემაში, რომელიც მომხმარებელს არასწორ წარმოდგენას უქმნის და გარკვეული ეკონომიკური ქმედებისკენ უბიძგებს (კანონის 11³ მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტი“).

1.2 მოპასუხეების პოზიცია საჩივარში დასმულ საკითხებთან მიმართებით

სააგენტოს 2023 წლის 5 მაისის №02/1219 და №02/1218 წერილებით საჩივარი თანდართულ მასალასთან ერთად გადაეგზავნა მოპასუხედ დასახელებულ კომპანიებს: შპს “საქართველოს დისტრიბუცია და ლოგისტიკა” (ს/კ 205116088) და შპს “გლობალ ბიერ ჯორჯიას” (ს/კ 406135640).

შპს “საქართველოს დისტრიბუცია და ლოგისტიკამ” 2023 წლის 17 მაისს (რეგ: №01/1643) სააგენტოში წარმოადგინა წერილობითი პოზიცია განსახილველ საჩივართან დაკავშირებით. ეკონომიკური აგენტის პოზიციით, იგი წარმოადგენს შპს “გლობალ ბიერ ჯორჯიას” მიერ წარმოებული პროდუქციის, მათ შორის „ყაზბეგის“ ლუდის დისტრიბუტორ კომპანიას, რომელიც ახორციელებს პროდუქციის მიწოდებას სარეალიზაციო წერტილებში შპს “გლობალ ბიერ ჯორჯიას” მიერ მიცემული შეკვეთების საფუძველზე. აღნიშნულიდან გამომდინარე, შპს “საქართველოს დისტრიბუცია და ლოგისტიკა” საჩივარში მითითებულ გარემოებებთან ვერ იქნება შემხებლობაში.

მოცემული საჩივრის ფარგლებში, 2023 წლის 15 მაისს (რეგ: №01/1643) პოზიცია წარმოადგინა აგრეთვე მეორე მოპასუხედ დასახელებულმა ეკონომიკურმა აგენტმა - შპს “გლობალ ბიერ ჯორჯია”. მოპასუხე აღნიშნავს, რომ იგი წარმოადგენს ლუდი „ყაზბეგის“ ერთადერთ მწარმოებელ კომპანიას და მას ეკუთვნის ამავე დასახელების ლუდის სასაქონლო ნიშანი, რომლის დამადასტურებელი მტკიცებულებები აგრეთვე წარმოდგენილია დამატებითი კორესპონდენციით¹. მოპასუხე დასძენს, რომ აღნიშნული სასაქონლო ნიშანი შეიძინა 2019 წელს ფიზიკური პირისგან და ამავე გარიგების ფარგლებში მომჩივანისგან შეძენილ იქნა ნარჩენი ღირებულებით სავაჭრო ქსელში ლუდის რეალიზაციის საქმიანობასთან დაკავშირებული აქტივები (დახლ-მაცივრები, ჩამოსასხმელი სისტემები, სადისტრიბუციო და რეტრო მანქანები, ქოლგები და ა.შ.), რომელიც ბრენდირებული იყო მის მიერ შეძენილი სასაქონლო ნიშნით „ყაზბეგი“ და ლუდის საწარმოო ხაზის გარკვეული სათადარიგო საკომპლექტაციო ნაწილები.

შპს “გლობალ ბიერ ჯორჯია” აგრეთვე ხაზს უსვამს იმ გარემოებას, რომ ზემოხსენებული გარიგების საფუძველზე, მომჩივანმა კვლავ განაგრძო მის მიერ წარმოებული ლუდი „ყაზბეგის“ რეალიზაცია იმავე ობიექტებში, სადაც წინა პერიოდში ხდებოდა მითითებული ლუდის გაყიდვა საცალო მომხმარებლებზე. მოპასუხე განმარტავს, რომ გარიგების ვადის გასვლამდე, მან მომჩივანს შესთავაზა ხელშეკრულების გაგრძელება, თუმცა შეთანხმება ვერ შედგა და მომჩივანმა დაიწყო სხვა ბრენდის ლუდის რეალიზაცია საკუთარ ობიექტებში, ისე რომ იგი არ გაუფრთხილებია და არც სათანადო საინფორმაციო მესიჯი მიუწოდებია მომხმარებლებისათვის.

მოპასუხე შპს “გლობალ ბიერ ჯორჯია” დასძენს, რომ ყაზბეგის ლუდისთვის მისულ მომხმარებელს ადგილზე დახვდა სრულიად განსხვავებული გემოვნური თვისებების მქონე ლუდი, ხსენებული ცვლილების შესახებ სათანადო განმარტების მიცემის გარეშე. ამის შედეგად, მათ კომპანიას არაერთმა მომხმარებელმა მიმართა პრეტენზიით, რომ ლუდს რომელსაც ყიდულობდნენ მომჩივანის ობიექტებზე მკვეთრად შეეცვალა გემოვნური თვისებები, რის გამოც კომპანია დადგა რეპუტაციული და ფინანსური რისკის წინაშე.

საბოლოოდ, მოპასუხე შპს “გლობალ ბიერ ჯორჯია” განმარტავს, რომ მომხმარებლებისათვის სწორი ინფორმაციის მიწოდების მიზნით, მათ მიერ მომჩივანის ობიექტის მიმდებარედ გაიკრა საინფორმაციო ბანერი იმ შინაარსით, რომ მოცემულ ობიექტზე „ყაზბეგის“ ლუდი აღარ იყიდება. შესაბამისად, ვინაიდან კომპანია „ყაზბეგის“ ბრენდის მესაკუთრე და ამავდროულად მწარმოებელია, მის მიერ ბანერზე განთავსებული ინფორმაცია არის ნამდვილი, სარწმუნო და არ მიუთითებს იმაზე, რომ სხვა კომპანიის ლუდი იქ არ იყიდება.

1.3. მომჩივანის დამატებითი პოზიცია

სააგენტომ 2023 წლის 16 მაისის №02/1284, 17 მაისის №02/1296 და 23 მაისის №02/1340 წერილებით დამატებით მიმართა მომჩივანს გარკვეული საკითხების დაზუსტების მიზნით, მათ შორის მოთხოვნილ იქნა შემდეგი ფაქტობრივი გარემოების დაზუსტება: ახორციელებს, თუ არა შპს „ყაზბეგი 1881“ ლუდის წარმოებას და საბითუმო

¹ სააგენტოში წარმოდგენილი 2023 წლის 19 მაისის №01/1676 წერილი.

რეალიზაციას საქართველოს ტერიტორიაზე, თუ მისი საქმიანობის არეალი მოიცავს მხოლოდ ლუდის საცალო რეალიზაციას. აგრეთვე, სააგენტოს მიერ მომჩივანისათვის მოთხოვნილ იქნა დაზუსტების გაკეთება იმ საკითხზე, თუ რაში გამოიხატება უშუალოდ შპს „საქართველოს დისტრიბუცია და ლოგისტიკის“ მიერ საჩივარში მითითებული კონკურენციის კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტი, რადგან, როგორც ზემოთ აღნიშნა, ეს კომპანია წარმოადგენს შპს „გლობალ ბიერ ჯორჯიას“ მიერ წარმოებული პროდუქციის დისტრიბუტორ კომპანიას და საჩივარში მითითებულ სადავო ქმედებასთან (ბანერის გაკვრა) იგი ვერ იქნება შემხებლობაში.

მომჩივანმა სააგენტოში წარმოადგინა დამატებითი პოზიციები (რეგ.№01/1680 და №01/1758), სადაც იგი აღნიშნავს, რომ შპს „ყაზბეგი 1881“-ს, შპს „გლობალ ბიერ ჯორჯიას“ და შპს „საქართველოს დისტრიბუცია და ლოგისტიკას“ შორის დადებული ხელშეკრულების კონკრეტულად რომელმა მხარემ განახორციელა ზემოხსენებული ბანერის გაკვრა არ იცოდა, რის გამოც საჩივარი წარმოადგინა ორივე კომპანიის მიმართ, იმ ვარაუდით, რომ აღნიშნული მხოლოდ მათ ინტერესებს წარმოადგენდა. მომჩივანი ხაზს უსვამს, რომ მოცემულ ფონზე, ვინაიდან ბანერი განთავსებულია შპს „გლობალ ბიერ ჯორჯიას“ მიერ, არანაირი პრეტენზია შპს „საქართველოს დისტრიბუცია და ლოგისტიკას“ მიმართ არ აქვს და მის მიერ მოთხოვნილ იქნა მოკვლევის გაგრძელება მხოლოდ შპს „გლობალ ბიერ ჯორჯიას“ მიმართ.

მომჩივანი დამატებით აღნიშნავს, რომ მათი კომპანია ლუდს არ აწარმოებს, კერძოდ მათი საქმიანობის არეალი მოიცავს ლუდის შესყიდვას და საცალო მომხმარებლებზე რეალიზაციას.

1.4. მოპასუხე შპს „გლობალ ბიერ ჯორჯიას“ (ს/კ 406135640) დამატებითი პოზიცია

საქმისათვის მნიშვნელოვანი გარემოებების დადგენის მიზნით, სააგენტომ მიზანშეწონილად ჩათვალა, მოპასუხედ დასახელებულ ეკონომიკურ აგენტთან - შპს „გლობალ ბიერ ჯორჯიასთან“ დამატებით დაეზუსტებინა რიგი საკითხები, მათ შორის, ახორციელებს/ახორციელებდა თუ არა უშუალოდ იგი ლუდის საბითუმო/საცალო რეალიზაციას საქართველოს ტერიტორიაზე. წარმოდგენილი წერილით (რეგ. №01/1676) კომპანიამ განმარტა, რომ იგი ახორციელებს ლუდის და ლიმონათის წარმოებას, ხოლო 2019 წლიდან შპს „გლობალ ბიერ ჯორჯია“ ახორციელებს საკუთარი პროდუქციის (მათ შორის, ლუდის) მიწოდებას სარეალიზაციო ქსელში კონტრაქტორი კომპანიის მეშვეობით, რაც გულისხმობს სარეალიზაციო ქსელიდან შეკვეთების მიღებას საკუთარი სახელით, ხოლო შეკვეთილი პროდუქციის მიწოდებას კონტრაქტორი კომპანიის მეშვეობით.

2. ნორმატიული რეგულირება

2.1. მატერიალური ნაწილი

საქართველოს კონსტიტუციის მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად, „სახელმწიფო ზრუნავს თავისუფალი და ღია ეკონომიკის, თავისუფალი მეწარმეობისა და კონკურენციის განვითარებაზე.“

„კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის (შემდგომში - „კანონი“) პირველი მუხლით, კანონის რეგულირების სფეროდ განისაზღვრება თავისუფალი და სამართლიანი კონკურენციის არამართლზომიერი შეზღუდვისაგან დაცვის პრინციპების დადგენა, რაც, თავის მხრივ, თავისუფალი ვაჭრობისა და კონკურენტუნარიანი ბაზრის განვითარების საფუძველია.

კანონის 11³ მუხლის თანახმად, არაკეთილსინდისიერი კონკურენცია დაუშვებელია. ხოლო არაკეთილსინდისიერ კონკურენციად მიიჩნევა ეკონომიკური აგენტის ისეთი ქმედება, რომელიც ეწინააღმდეგება საქმიანი ეთიკის ნორმებს და ლახავს კონკურენტისა და მომხმარებლის ინტერესებს, მაგალითად:

ა) კომუნიკაციის ნებისმიერი საშუალების გამოყენებით (მათ შორის, არასათანადო, არაკეთილსინდისიერი, არასარწმუნო ან აშკარად ყალბი რეკლამის მეშვეობით) საქონლის თაობაზე ისეთი ინფორმაციის გადაცემა, რომელიც მომხმარებელს არასწორ წარმოდგენას უქმნის და გარკვეული ეკონომიკური ქმედებისკენ უბიძგებს;

ბ) ეკონომიკური აგენტის მიერ მხარის შეცდომაში შესაყვანად გარიგების ნამდვილი მიზნის დამალვა და ამით კონკურენციაში უპირატესობის მოპოვება;

გ) ეკონომიკური აგენტის მიერ კონკურენტის რეპუტაციის შელახვა (საწარმოზე, პროდუქციაზე, სამეწარმეო საქმიანობასა და სავაჭრო საქმიანობაზე არასწორი წარმოდგენის შექმნა), მისი უსაფუძვლო კრიტიკა ან დისკრედიტაცია;

დ) კონკურენტის ან მესამე პირის საქონლის ფორმის, შეფუთვის ან გარეგნული იერსახის მითვისება;

ე) სამეცნიერო-ტექნიკური, საწარმოო ან სავაჭრო ინფორმაციის ან კომერციული საიდუმლოების მისი მფლობელის თანხმობის გარეშე მიღება, მოპოვება, გამოყენება ან გავრცელება;

ვ) შემსყიდველის, მიმწოდებლის, მისი თანამშრომლის ან გადაწყვეტილების მიღების უფლებამოსილების მქონე პირის მოსყიდვა, რათა მან დამქირავებლის ინტერესების საწინააღმდეგოდ იმოქმედოს ან უფლებელყოს მომხმარებლის ინტერესები;

ზ) ბოიკოტისკენ მოწოდება.

2.2. პროცედურული ნაწილი

კანონის 22-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, სააგენტოში საჩივრის წარდგენის უფლება აქვს მომჩივანს, რომელიც მხარედ განიხილება. მან სააგენტოში საჩივართან ერთად უნდა წარადგინოს მტკიცებულებები და მასვე ეკისრება მტკიცების ტვირთი.

კანონის მე-18 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით, სააგენტო უფლებამოსილია განახორციელოს საქმის მოკვლევა წარდგენილი საჩივრის საფუძველზე ან საკუთარი ინიციატივით. საქმის მოკვლევის დაწყების საფუძველია გონივრული ეჭვი კანონის შესაბამისი მუხლის დარღვევის შესახებ.

კონკურენციის სააგენტოს თავმჯდომარის 2020 წლის 23 ოქტომბრის №38 ბრძანებით დამტკიცებული „საჩივრის ფორმა, მისი წარდგენის წესი და საჩივრის დასაშვებობასთან დაკავშირებული პროცედურების და ვადების“ (შემდგომში - პროცედურა) მე-7 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, სააგენტო საჩივრის მატერიალურ დასაშვებობას და მის

საფუძველზე საქმის მოკვლევის დაწყების მიზანშეწონილობას შეისწავლის საჩივრის სრულყოფილი სახით რეგისტრაციიდან 30 სამუშაო დღის ვადაში. საქმის სირთულიდან გამომდინარე, ეს ვადა შეიძლება გაგრძელდეს არაუმეტეს 15 სამუშაო დღით. აღნიშნულ ვადაში სააგენტოს გამოაქვს ერთ-ერთი შემდეგი გადაწყვეტილება: საჩივრის დასაშვებად ცნობის და საქმის მოკვლევის დაწყების შესახებ ან საჩივრის დაუშვებლად ცნობისა და საქმის მოკვლევის დაწყებაზე უარის თქმის შესახებ.

პროცედურის მე-13 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, ზემოაღნიშნულ ვადაში (30 სამუშაო დღე, რომელიც შესაძლებელია გახანგრძლივდეს არაუმეტეს 15 სამუშაო დღით) სააგენტო შეისწავლის მხარეთა მიერ წარმოდგენილ ინფორმაციას, მტკიცებულებებს, დამატებით მოძიებულ ინფორმაციას და ახდენს მათ ურთიერთშეჯერებას. სააგენტო ასევე აანალიზებს, ხომ არ არსებობს საქმის მოკვლევის დაწყებაზე უარის თქმის კანონმდებლობით განსაზღვრული საფუძველები და წარმოიშვება თუ არა გონივრული ეჭვი სავარაუდო დარღვევის არსებობის თაობაზე. საქმის მოკვლევის დაწყებაზე უარის თქმის საფუძველები გაწერილია კანონის 24-ე მუხლსა და პროცედურის მე-13 მუხლში.

საქმის მოკვლევის დაწყებაზე უარის თქმის შესახებ სააგენტოს გადაწყვეტილება საჩივრდება კანონის 33² მუხლით დადგენილი წესით, თბილისის საქალაქო სასამართლოში.

3. სამოტივაციო ნაწილი

3.1. „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 11³ მუხლის მოქმედების სფერო

როგორც უკვე აღინიშნა, სააგენტო უფლებამოსილია, დაიწყოს საქმის მოკვლევა საჩივრის საფუძველზე ან საკუთარი ინიციატივით. საქმის მოკვლევის დაწყების საფუძველია გონივრული ეჭვი კანონის შესაბამისი მუხლის დარღვევის შესახებ.

ხაზი უნდა გაესვას, იმ გარემოებას რომ საჩივრის დასაშვებობის საკითხის შესწავლა ხდება ორ ეტაპად: ჯერ მოწმდება, აქვს თუ არა სააგენტოს კანონმდებლობით მინიჭებული უფლებამოსილება, აწარმოოს მოკვლევა კონკრეტულ საკითხთან მიმართებით, შემდგომ ხდება იმის ანალიზი, შესაძლებელია თუ არა სააგენტოს უფლებამოსილებას დაქვემდებარებულ საკითხებთან დაკავშირებით წარმოდგენილი საჩივრის საფუძველზე მოკვლევის დაწყება, მათ შორის, გონივრული ეჭვის სტანდარტის დაკმაყოფილებიდან გამომდინარე. იმ შემთხვევაში, თუ სააგენტო უფლებამოსილი არ არის განიხილოს საკითხი, ამ საკითხის შინაარსობრივი ანალიზი აღარ ხორციელდება და დაუშვებლობა დგინდება პროცედურულ საფუძველზე.

მომჩივანის მიერ საჩივარში საუბარია კანონის 11³ მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ დარღვევაზე. შესაბამისად, საჩივრის დასაშვებად ცნობისა და მოკვლევის დაწყებისთვის საჭიროა:

ა) კანონის 11³ მუხლით დადგენილი პირობების ერთობლივად არსებობა; ^{2 3}

ბ) გონივრული ექვის სტანდარტის დაკმაყოფილება.

კანონის 11³ მუხლი კრძალავს არაკეთილსინდისიერ კონკურენციას და არაკეთილსინდისიერ კონკურენციად მიიჩნევს ეკონომიკური აგენტის ისეთ ქმედებას, რომელიც ეწინააღმდეგება საქმიანი ეთიკის ნორმებს და ლახავს კონკურენტთა და მომხმარებელთა ინტერესებს. ეს მუხლი განსაზღვრავს ქმედებების კონკრეტულ შემადგენლობებსაც, რომელიც კანონში 2020 წლის 4 ნოემბრიდან ამოქმედებული ცვლილებების შესაბამისად, წარმოადგენს სამაგალითო (და არა ამომწურავ) ჩამონათვალს.⁴ თუმცა, განსახილველ შემთხვევაში, სავარაუდო დარღვევის შემადგენლობა, რომელსაც მომჩივანი მხარე სადავოდ ხდის, უშუალოდ მოცემულია ხსენებულ ჩამონათვალში („ა“ ქვეპუნქტი). ამდენად, ეკონომიკური აგენტის ქმედების არაკეთილსინდისიერ კონკურენციად მიჩნევისათვის, საჭიროა შემდეგი პირობების ერთობლივად არსებობა:

ა) ქმედების არსებობა;

ბ) ქმედება უნდა ეწინააღმდეგებოდეს საქმიანი ეთიკის ნორმებს;

გ) ქმედება უნდა ლახავდეს კონკურენტთა ინტერესებს;

დ) ქმედება უნდა ლახავდეს მომხმარებლის ინტერესებს.

ქმედება - კომუნიკაციის ნებისმიერი საშუალების გამოყენებით (მათ შორის, არასათანადო, არაკეთილსინდისიერი, არასარწმუნო ან აშკარად ყალბი რეკლამის მეშვეობით) საქონლის თაობაზე ისეთი ინფორმაციის გადაცემა, რომელიც მომხმარებელს არასწორ წარმოდგენას უქმნის და გარკვეული ეკონომიკური ქმედებისკენ უბიძგებს.

წინააღმდეგობა საქმიანი ეთიკის ნორმებთან - „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონი, ისევე როგორც, ზოგადად, ქართული კანონმდებლობა, არ განმარტავს, თუ კონკრეტულად რა მოიაზრება „საქმიანი ეთიკის ნორმებში“. თუმცა, საქართველოში კერძოსამართლებრივი ურთიერთობები ეფუძნება კეთილსინდისიერების პრინციპს. სააგენტო აღნიშნავს, რომ საქმიანი ეთიკის ნორმები ირღვევა, როდესაც ეკონომიკური აგენტის ქცევა ეწინააღმდეგება კეთილსინდისიერების პრინციპს. ამავდროულად, სააგენტო აღნიშნულ კრიტერიუმს აფასებს ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში. როგორც საქართველოს უზენაესი სასამართლო განმარტავს, ზოგადად, ყველა მართლწესრიგი სამართლის სუბიექტთა ქცევის წესს კეთილსინდისიერების პრინციპზე აფუძნებს და ამ პრინციპს ნორმატიულ კონცეფციად განიხილავს. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მე-8 მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, სამართლებრივი ურთიერთობის მონაწილენი ვალდებული არიან, კეთილსინდისიერად განახორციელონ თავიანთი უფლებები და მოვალეობები. კეთილსინდისიერების პრინციპი უმეტესწილად დაკავშირებულია

² საქართველოს კონკურენციის სააგენტოს თავმჯდომარის 2020 წლის 17 თებერვლის №04/9 გადაწყვეტილება (შპს „საქართველოს ფოსტა“ შპს „საინფორმაციო კომუნიკაციების სისტემების“ წინააღმდეგ), გვ. 10.

³ საქართველოს კონკურენციის სააგენტოს თავმჯდომარის 2020 წლის 30 სექტემბრის №04/135 ბრძანება („სადაზღვევო კომპანია უნისონი“ „სადაზღვევო კომპანია ალდაგის“ წინააღმდეგ), გვ. 10;

⁴ საქართველოს კონკურენციის სააგენტოს თავმჯდომარის 2022 წლის 20 სექტემბრის №04/193 ბრძანება (შპს „ეს.ი.ეი შპს „ბი ეს თის“ წინააღმდეგ), გვ. 19;

მორალურ სტანდარტებთან. კეთილსინდისიერება ნიშნავს გულწრფელობას, მიუკერძოებლობას, ობიექტურობას, სამართლიანობასა და სხვა.“⁵

კონკურენტი ეკონომიკური აგენტების ინტერესების შელახვა - კანონის მე-3 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად, კონკურენტი ეკონომიკური აგენტად მიიჩნევა შესაბამის ბაზარზე მოქმედი ან პოტენციური ეკონომიკური აგენტი, ხოლო იმავე მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, პოტენციური კონკურენტი ეკონომიკური აგენტი არის დაინტერესებული ეკონომიკური აგენტი, რომელსაც აქვს დასაბუთებული განზრახვა შესაბამის ბაზარზე შესასვლელად. შესაბამისად, კონკურენტი ეკონომიკური აგენტის ინტერესების შელახვად ჩაითვლება ნებისმიერი ქმედება, რომელიც რაიმე ფორმით ზიანს აყენებს იმავე შესაბამის ბაზარზე ამჟამად მოქმედ ან პოტენციურ ეკონომიკურ აგენტს.

მომხმარებელთა ინტერესების შელახვა - „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონი არ იცნობს სპეციალურ ცნებას „მომხმარებელი“, თუმცა აღნიშნული ტერმინი განმარტებულია „ბაზრის ანალიზის მეთოდური მითითებების დამტკიცების თაობაზე“ კონკურენციის სააგენტოს თავმჯდომარის 2020 წლის 23 ოქტომბრის №37 ბრძანებით დამტკიცებული მითითებების მე-2 მუხლის პირველი პუნქტის „ვ“ ქვეპუნქტში. კერძოდ, მომხმარებელი არის პირი, რომელიც პირადი მოხმარების ან სამეწარმეო მიზნებისათვის იძენს საქონელს/მომსახურებას. ამდენად, კონკურენციის კანონმდებლობა მომხმარებლად მიიჩნევს როგორც ფიზიკურ ასევე, იურიდიულ პირს. ქართული კანონმდებლობისგან განსხვავებით, ევროკავშირის კანონმდებლობა, კერძოდ, 2005 წლის 11 მაისის ევროპარლამენტისა და საბჭოს 2005/29/EC დირექტივა „შიდა ბაზარზე კომპანიასა და მომხმარებელს შორის არასამართლიანი სავაჭრო პრაქტიკის შესახებ“, მომხმარებელს განმარტავს, როგორც „ნებისმიერ ფიზიკურ პირს, რომელიც ამ დირექტივით გათვალისწინებულ კომერციულ პრაქტიკაში მოქმედებს მისი სავაჭრო, ბიზნეს, სახელოსნო ან პროფესიული ინტერესების გარეშ“ (მუხლი 2(a)).⁶

3.2. სააგენტოს შეფასება

პირველ რიგში, ხაზი უნდა გაესვას იმ ფაქტს, რომ სააგენტოსთვის მნიშვნელოვანია შეზღუდული ადმინისტრაციული რესურსების მობილიზება ისეთ საქმეებზე, სადაც მოკვლევის შედეგად მეტად სავარაუდოა სამართალდარღვევის დადგენა.⁷

აღნიშნულიდან გამომდინარე, მოცემულ ეტაპზე, საქმეში არსებული ფაქტობრივი გარემოებების ანალიზის საფუძველზე სააგენტოს მიზანშეწონილად მიაჩნია ყურადღება გაამახვილოს მხოლოდ კანონის 11³ მუხლის დისპოზიციაში მოცემული ერთ-ერთი პირობის - „ქმედება, რომელიც უნდა ლახავდეს კონკურენტთა ინტერესებს“ არსებობა/არარსებობის დადგენაზე, ვინაიდან ამ ფაქტორს კანონმდებელი ერთ-ერთ სავალდებულო კომპონენტად განსაზღვრავს კანონის 11³ მუხლის შესაბამისი დარღვევის ფორმულირებისას. საქმეში არსებული ფაქტობრივი გარემოებები კი ნათლად მიუთითებს

⁵ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება, საქმე Nას-1184-1145-2016, 17.02.2017.

⁶ ანალოგიური მიდგომა გამოყენებულია სააგენტოს თავმჯდომარის 2017 წლის 19 ივლისის N04/186, 2016 წლის 28 მარტის N#41 და 2022 წლის 20 სექტემბრის N#04/193 ბრძანებებით დამტკიცებულ გადაწყვეტილებებში.

⁷ საქართველოს კონკურენციის სააგენტოს თავმჯდომარის 2018 წლის 7 მაისის N#04/113 გადაწყვეტილება („გორის ტაქსების საქმე II“), გვ. 10.

იმაზე, რომ მომჩივანი და მოპასუხე - შპს „გლობალ ბიერ ჯორჯია“ არ წარმოადგენენ შესაბამის ბაზარზე მოქმედ ერთმანეთის კონკურენტი ეკონომიკურ აგენტებს, ქვემოთ მოცემული გარემოებების გამო.

პირველ რიგში, სააგენტო მიზანშეწონილად მიიჩნევს, მოცემული საჩივრის ფარგლებში მოპასუხე მხარედ, განხილულ იქნეს მხოლოდ შპს „გლობალ ბიერ ჯორჯია“, ვინაიდან საჩივარში მითითებული სადავო ქმედება (ბანერი განთავსება, შესაბამისი წარწერით) განხორციელებულია მხოლოდ შპს „გლობალ ბიერ ჯორჯიას“ მიერ და აღნიშნულ ქმედებასთან არანაირი კავშირი შპს „საქართველოს დისტრიბუცია და ლოგისტიკას“ არ აქვს, რასაც აგრეთვე ეთანხმება მომჩივანი სააგენტოში წარმოდგენილი დამატებითი კორესპონდენციით⁸.

ამასთან, სააგენტოს მიერ უდავოდ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებაა, რომ სადავო ქმედების განხორციელების მომენტში (2023 წლის აპრილის თვე) და დღეის მდგომარეობითაც მომჩივანი ახორციელებდა ლუდის შესყიდვას და მის საცალო მომხმარებლებზე რეალიზაციას საჩივარში მითითებულ მის მფლობელობაში არსებულ ობიექტებზე, ხოლო უშუალოდ ლუდის წარმოებას იგი არ ახორციელებს.⁹

სააგენტოს მიერ მოპოვებული მტკიცებულებებით, აგრეთვე უდავოდ დგინდება, რომ შპს „გლობალ ბიერ ჯორჯია“, როგორც სადავო ქმედების განხორციელების დროს (2023 წლის აპრილის თვე), ისე მიმდინარე პერიოდისთვის ახორციელებს ლუდის წარმოებას და მის საბითუმო მიწოდებას სარეალიზაციო ქსელებში კონტრაქტორი კომპანიის მეშვეობით.¹⁰

მოცემული ფაქტობრივი და სამართლებრივი გარემოებების ფონზე, სააგენტოსათვის მნიშვნელოვანია უპირველეს ყოვლისა განხილულ იქნეს „კონკურენტი ეკონომიკური აგენტის“ ცნების ლეგალური დეფინიცია, კერძოდ კანონის მე-3 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, კონკურენტი ეკონომიკური აგენტი განმარტებულია, როგორც შესაბამის ბაზარზე მოქმედი ან პოტენციური ეკონომიკური აგენტი.

თავის მხრივ, კანონის მე-3 მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტით დადგენილია „შესაბამისი ბაზრის“ დეფინიცია, კერძოდ აღნიშნული წარმოადგენს - საქონლის, ურთიერთჩანაცვლებადი საქონლის ან მომსახურების მიმოქცევის სფეროს გარკვეულ ტერიტორიაზე, რომლის საზღვრებიც დგინდება საქონლის/მომსახურების შეძენის ეკონომიკური შესაძლებლობებისა და მიზანშეწონილობის გათვალისწინებით და შეიძლება მოიცავდეს საქართველოს მთელ ტერიტორიას, საქართველოს ტერიტორიის ნაწილს ან საქართველოს მთელ ტერიტორიას ან მის ნაწილს სხვა ქვეყნის ტერიტორიასთან ან მის ნაწილთან ერთად.

საქმის მასალებში არსებული ფაქტობრივი გარემოებების გათვალისწინებით, სააგენტო მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ მომჩივანისთვის შესაბამის ბაზარს წარმოადგენს შესყიდული ლუდის საცალო რეალიზაცია მის მიერ საჩივარში დასახელებულ ობიექტებზე, ხოლო მოპასუხისათვის, კონკრეტულ სადავო საკითხთან მიმართებაში, შესაბამის ბაზრად, სააგენტოს შეფასებით იდენტიფიცირდება - ლუდის წარმოება და საბითუმო მიწოდება სარეალიზაციო ქსელებში. აღნიშნულიდან გამომდინარე, ცალსახაა,

⁸ სააგენტოში შემოსული 2023 წლის 19 მაისის №01/1680 კორესპონდენცია.

⁹ სააგენტოში შემოსული 2023 წლის 19 მაისის №01/1680 და 25 მაისის №01/1758 კორესპონდენციები.

¹⁰ სააგენტოში შემოსული 2023 წლის 19 მაისის №01/1676 კორესპონდენცია.

რომ მხარეები, როგორც სადავო ქმედების განხორციელების პერიოდში (2023 წლის აპრილის თვე), ისე დღეის მდგომარეობით იდენტურ შესაბამის ბაზარზე არ ოპერირებენ, რადგან მათი საქმიანობა ხორციელდება ბაზრის სხვადასხვა დონეებზე და შესაბამისად, კანონის მე-3 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, **მომჩივანი და მოპასუხე ვერ ჩაითვლებიან კონკურენტ ეკონომიკურ აგენტებად.**

დამატებით უნდა აღინიშნოს, რომ სააგენტოს 2016 წლის 28 მარტის №41 გადაწყვეტილებაში (შპს „დრანკ ოკტოპუსი“ და შპს „დრანკ ოკტოპუს დიტრიბუციას“ 2016 წლის 10 თებერვლის საჩივრის საფუძველზე მოკვლევის დაწყებაზე უარის თქმის შესახებ) განხილული აქვს „კონკურენტი ეკონომიკური აგენტის“ ცნება, სადაც სააგენტომ განმარტა: *„მომჩივანი და მოპასუხეები არ წარმოადგენენ კონკურენტ ეკონომიკურ აგენტებს, რადგან არ მოქმედებენ ერთსა და იმავე ბაზარზე, კერძოდ, მომჩივანი ახორციელებს ალკოჰოლური სასმელების იმპორტს, დისტრიბუციას და რეალიზებას, მაშინ როდესაც მოპასუხეები არიან მომჩივანის მიერ იმპორტირებული საქონლის მწარმოებლები.“*

აგრეთვე, სააგენტოს „კონკურენტი ეკონომიკური აგენტის“ ცნების დეფინიციასთან მიმართებით, ანალოგიური მიდგომა აქვს გამოყენებული 2022 წლის 13 ოქტომბრის №04/205 გადაწყვეტილებაში (შპს „სოფლან საქართველოს“ საქმე), სადაც სააგენტოს მიერ განმარტებულია შემდეგი: *„მომჩივანისთვის შესაბამის ბაზარს წარმოადგენს მოპასუხისგან იმპორტირებული პროდუქციის სავალ გადაყიდვები საქართველოს ტერიტორიაზე, ხოლო მოპასუხისათვის, კონკრეტულ სადავო საკითხთან მიმართებაში, შესაბამის ბაზრად იდენტიფიცირდება - შპს „სოფლან საქართველოსათვის“ პროდუქციის საბითუმოდ მიწოდება უკრაინის ტერიტორიიდან. აღნიშნულიდან გამომდინარე, ცალსახაა, რომ მხარეები იდენტურ შესაბამის ბაზარზე არ ოპერირებდნენ და შესაბამისად, კანონის მე-3 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, მომჩივანი და მოპასუხე ვერ ჩაითვლებიან კონკურენტ ეკონომიკურ აგენტებად.“*

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მხარეთა მიერ წარმოდგენილი ინფორმაციის, მტკიცებულებების და დამატებით მოძიებული ინფორმაციის ურთიერთშეჯერების შედეგად, სააგენტო მიიჩნევს, რომ საჩივარი ვერ აკმაყოფილებს კანონმდებლობით დადგენილ მატერიალური დასაშვებობის სტანდარტს, კერძოდ მომჩივანის მიერ დასახელებული მოპასუხე შპს „გლობალ ბიერ ჯორჯია“ არ წარმოადგენს მის კონკურენტ ეკონომიკურ აგენტს. შესაბამისად, აღნიშნული მოცემულობა არ ჯდება კანონის 11³ მუხლით გათვალისწინებულ დისპოზიციასში, კერძოდ სახეზე არ არის კანონის 11³ მუხლით გათვალისწინებული ერთ-ერთ პირობა - „ქმედება, რომელიც უნდა ლახავდეს კონკურენტთა ინტერესებს“.

სააგენტოს შეფასებით, არსებული ფაქტობრივი მოცემულობიდან გამომდინარე, აღარ დგას მომჩივანის მხრიდან სადავოდ გამხდარი, კონკრეტული ქმედების შეფასების საჭიროებაც, ვინაიდან კანონის 11³ მუხლის დისპოზიციით გათვალისწინებული ზემოხსენებული ელემენტის არარსებობა უკვე შეუძლებელს ხდის ამ ქმედების არაკეთილსინდისიერი კონკურენციის კონტექსტში განხილვას და დარღვევის დადასტურებას.

ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, სააგენტო მიიჩნევს, რომ არ არსებობს საქმეზე მოკვლევის დაწყების სამართლებრივი საფუძველი.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ საჩივრის დაუშვებლად ცნობა არ უთანაბრდება მასში მოყვანილი შესაძლო სამართალდარღვევის არარსებობის შესახებ დასკვნას. სააგენტო, ნებისმიერ დროს, გონივრული ეჭვის გაჩენის შემთხვევაში - ახლად აღმოჩენილი/ახლად აგამოვლენილი გარემოების არსებობის პირობებში, ახალი საჩივრის საფუძველზე, ასევე, საკუთარი ინიციატივით, უფლებამოსილია დაიწყოს მოკვლევა შესაბამის ბაზარზე.

სარეზოლუციო ნაწილი

„კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის 17¹ მუხლის მე-2 და მე-4 პუნქტების, 23-ე მუხლის პირველი პუნქტის, 24-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის, სააგენტოს თავმჯდომარის 2020 წლის 23 ოქტომბრის №38 ბრძანებით დამტკიცებული „საჩივრის ფორმა, მისი წარგდენის წესი და საჩივრის დასაშვებობასთან დაკავშირებული პროცედურები და ვადების“ მე-7 მუხლის პირველი პუნქტის, მე-13 მუხლის პირველი - მე-2 პუნქტებისა და მე-3 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად,

სააგენტომ დაადგინა:

1. შპს „ყაზბეგი 1881“-ის (ს/კ: 202191699) 2023 წლის 4 მაისის №01/1478 საჩივარი არ იქნეს დასაშვებად ცნობილი.
2. მომჩივანს უარი ეთქვას წარმოდგენილი საჩივრის საფუძველზე საქმის მოკვლევის დაწყებაზე.
3. ამ ბრძანების გასაჩივრება შესაძლებელია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში და წესით თბილისის საქალაქო სასამართლოში (მისამართი: ქალაქი თბილისი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი №64).
4. ეს ბრძანება ამოქმედდეს ხელმოწერისთანავე.

ირაკლი ლექვინაძე

თავმჯდომარე

